

Owls in the Amsterdamse Waterleidingduinen (NH) were noticed. The Jackdaws simply dumped large numbers of twigs into the nestboxes on top of the breeding Tawny Owl, in one case even amounting to a layer with a thickness of 25 cm. This strategy forces the Tawny Owl to desert the nestbox, and once a breeding Tawny Owl with two young of c. two weeks old were unable to escape and found dead in the nestbox under a successful nest of Jackdaws. In the area of 3300 ha, Jackdaws increased, whereas Tawny Owls decreased, though not necessarily as a result of nest site competition by Jackdaws (tab. 1).

Literatuur

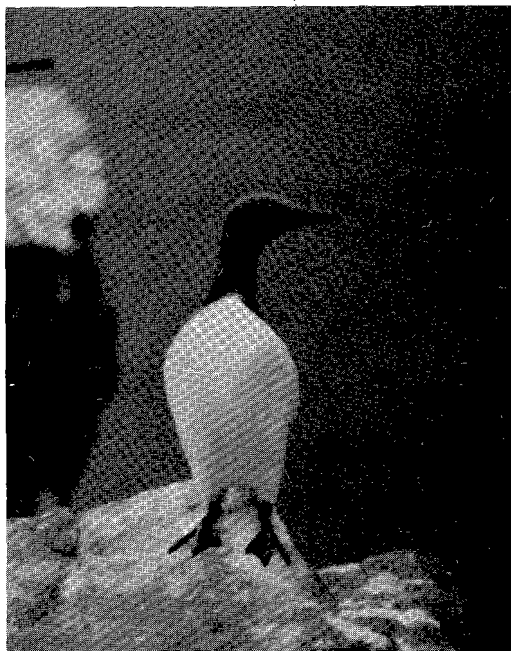
- BUKER J. B. & HARTOG A. 1985. Kauw *Corvus monedula* trekt in bij Bosuil *Strix aluco*. *Limosa* 58: 74.
- DELMÉE E., DACHY P. & SIMON P. 1978. Quinze années d'observations sur la reproduction d'une population forestière de Chouettes hulottes (*Strix aluco*). *Gerfaut* 68: 590-650.
- SOUTHERN H. N. 1970. The natural control of a population of Tawny Owls. *J. Zool., London* 162: 197-285.
- WENDLAND V. 1972. 14-jährige Beobachtungen zur Vermehrung des Waldkauzes (*Strix aluco* L.). *J. Orn.* 113: 276-286.

F. J. Koning, *Belkmerweg 35,*
1754 GC Burgervlotbrug

Zeekoet *Uria aalge* met gedeeltelijk ontbrekende zwemvliezen

Op 22 mei 1978 fotografeerde ik op het eiland May (Schotland) een Zeekoet die aan beide voeten geen zwemvliezen had tussen de buitenste tenen (figuur 1). De vogel bevond zich in een broedkolonie, doch niet op een nestplaats; het was mogelijk geen broedvogel maar vermoedelijk wel een oude vogel vanwege de donkere poten; eenjarige Zeekoeten hebben vaak lichtere, soms oranje gekleurde of gevlekte poten (P. Hope Jones).

Dit betreft een uitzonderlijk geval, want geen van de gevraagde deskundigen had dit ooit geconstateerd (A. Anderson, M. P. Harris, P. Hope Jones, J. B. Nelson, W. J. R. de Wijs). Wel zijn bij Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis* en Jan van Gent *Sula bassana* scheuren in de zwemvliezen waargenomen die waarschijnlijk zijn ontstaan door verwonding of slijtage. Bij de waargenomen Zeekoet betrof het vermoedelijk een genetische afwijking, omdat de vogel het symmetrisch aan beide poten vertoonde. Pikant detail is dat de afwijking pas op de foto werd op-

Figuur 1. Zeekoet met ontbrekende zwemvliezen tussen de buitenste tenen, 22 mei 1978, eiland May, Schotland (Hans Olsthoorn). *Guillemot Uria aalge*.

gemerkt. Toeval of komt iets dergelijks toch vaker voor dan verondersteld?

Summary *Guillemot Uria aalge* lacking part of webs between toes

On 22th May 1978, a presumably adult Guillemot was photographed on the Isle of May (Scotland) which lacked webs between the middle and outer toes of both feet (fig. 1). None of the contacted experts had seen this before. It is suggested to be a genetic aberration.

Hans (J. C. M.) Olsthoorn, *Groeneweg 74,*
2691 MR 's-Gravenzande

Gezamenlijk overnachten van Grote Gele Kwikstaarten *Motacilla cinerea*

In de winter van 1984/85 zijn tellingen verricht op een tweetal slaapplekken van Grote Gele Kwikstaarten langs de Vecht tussen Utrecht en Nederhorst den Berg (20 km). Een van de twee slaapplekken hadden we al in januari 1984 ontdekt. De Grote Gele Kwikstaarten sliepen in laag boven het water hangende takken van jonge bomen langs de oever van de Vecht. Bij beide slaapplekken fungeerde een gebouw in de omgeving als voorverzamelpunt. De resultaten van onze tellingen zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Aantallen invallende Grote Gele Kwikstaarten op twee slaappleaatsen (A, B) langs de Vecht in 1984/85. *Numbers of Grey Wagtails at two roosts (A, B) along the Vecht during 1984/85.*

	A		B
25 nov	2	28 sept	0
2 dec	1	11 nov	2
9 dec	1	25 nov	3
26 dec	3	2 dec	5
27 dec	5-6	16 dec	3
28 dec	4	22 dec	2
2 jan	7	3 jan	3
3 jan	5		
4 jan	2		

Het is ons niet bekend wanneer beide slaappleaatsen betrokken werden. Na begin januari werden geen exemplaren meer gezien. De Vecht, evenals andere wateren in de omgeving, was toen door strenge vorst geheel dichtgevroren en daarmee ongeschikt geworden voor Grote Gele Kwikstaarten. De afname ten gevolge van het invallen van de strenge vorst laat zich mooi illustreren aan de hand van de laatste drie tellingen op slaappleaats A.

We hebben tijdens dagtellingen in de omgeving kunnen constateren dat de Grote Gele Kwikstaarten zich overdag niet alleen langs de Vecht ophielden, maar ook langs het Amsterdam-Rijnkanaal en bij boerderijen op enige afstand van water. Interessant is dat het aantal overnachtende individuen per slaappleaats van avond tot avond wisselde. Bepaalde kwikstaarten maakten dus op bepaalde avonden geen gebruik van een der slaappleaatsen, aangenomen dat de kleine populatie constant bleef. Wellicht sliep af en toe een exemplaar solitair. Een aanwijzing hiervoor is de waarneming van een aanvliegende en daarna invallende vogel ten noorden van de meest noordelijk gelegen slaappleaats. Op de betreffende avond werden op deze slaappleaats slechts twee vogels gezien, terwijl op de datum ervoor en erna drie vogels aanwezig waren.

Opvallend was dat op zonnige, windstille avonden de grootste aantallen werden geteld. Op deze avonden gingen de vogels pas slapen na langdurige en luidruchtige achtervolgingen, waarbij vaak de territoriale zang te horen was. Wellicht wordt door deze opvallende gedragingen de kans dat een vogel soortgenoten opmerkt aanzienlijk vergroot en is de draagwijdte van de roep een factor die het groeperen van de kwikstaarten voor de nacht beïnvloedt. Hierdoor zouden de kleinere aantallen op dagen met slechte weersomstandigheden ten dele verklaard kunnen worden. Bij zwaar bewolkt weer met harde wind was van uitbundig gedrag namelijk

geen sprake. Een ander verschil is dat de vogels dan al voor zonsondergang aankwamen, terwijl dit bij mooi windstil weer pas na zonsondergang het geval was.

Onze waarnemingen zijn op twee manieren bijzonder te noemen. Ten eerste zijn de aantallen voor Middennederlandse begrippen tamelijk groot te noemen (o.a. Alleijn *et al.* 1971). Ten tweede is over slaappleaatsen van Grote Gele Kwikstaarten nog maar weinig bekend. In januari en februari 1984 kwamen maximaal 14 exemplaren slapen in een boompje langs het Wilhelminakanaal bij Tilburg (Hilgers & Braam 1984), een milieu dat veel overeenkomsten vertoont met de slaappleaatsen langs de Vecht. Uit de ZO-Achterhoek is bekend dat (overwegend onvolwassen) vogels die overdag geconcentreerd voorkomen op geschikte plekken, 's nachts in elkaars nabijheid slapen. In dit laatste geval is echter van gerichte slaaptrek over enige afstand geen sprake (R. G. M. Kwak).

Summary Roosts of Grey Wagtails *Motacilla cinerea*

Two small night roosts of Grey Wagtails were found along 20 km of the small river the Vecht in the middle of the Netherlands in the winter of 1984/1985 (tab. 1). The birds slept in low twigs above water. During daytime the birds were found along the water of the Vecht and nearby canal as well as near farms at some distances. After the onset of a spell of cold weather in January the birds disappeared.

Literatuur

- ALLEIJN W. F. *et al.* 1971. Avifauna van Midden-Nederland. Van Gorcum, Assen.
 HILGERS L. & BRAAM A. 1984. Een slaappleaats van Grote Gele Kwikstaarten in Tilburg. Roodborst-tapuit 3: 30-33.
 POOT M. 1985. Het gezamenlijk overnachten van Grote Gele Kwikken. Kruisbek 28: 140-150.

*M. Poot, F. Engelen & M. Siebes,
 Theemsdreef 89, 3562 EB Utrecht*

Achteruitgang van de Klaepkster *Lanius excubitor* als wintergast

In het begin van de jaren tachtig begon het besef te dagen dat de Klaepkster op de ZW-Veluwe (c. 20 000 ha) als wintergast in aantal achteruit was gegaan. De omvang van deze afname werd pas duidelijk na de gegevens op een rijtje gezet te hebben.